

houcnost, pro překážku odjinud v to příšlou, nebo náhodou. K tomu, že B. sváděl k souloži a od dokonání ustoupil toliko z příčin, ležících mimo jeho vůli, poukazuje další obhajoba jeho, rovněž v rozsudku citovaná, že se tázal S-ové, »či by si to nezrobili,« že S-ová si lehla, ale že on ji řekl, že už toho nepotřebuje, poněvadž mezitím dostal poluci, nehledě ani k tomu, že lehnutím si S-ové, stalo se v úmyslu, aby se připravila k souloži, B-em na ní žádané, bylo by svedení dokonáno. Řídě se nesprávným výkladem pojmu »smilné činy«, nezjistil nalézací soud skutkový děj úplně a nad to neuvažoval o neúplně zjištěném ději — nedbaje ustanovení §u 8 tr. zák. — se všech hledisek právně závazných, v kterémžto směru se zejména poukazuje též k tomu, co dříve bylo vyloženo. Sprošťující výrok spočívá na nesprávném, obzvláště i neúplném použití zákona, a je zmatečným dle čís. 9 písm. a) §u 281 tr. ř.

Čís. 1674.

Veřejnými úřady ve smyslu článku V. zák. ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z roku 1863, jsou orgány státu, zemí, okresů a obcí, jež, jsouce na venek vybaveny mocí rozhodovací a nařizovací, trvale jsou zřízeny, by plnily v okruhu místní a věcné příslušnosti úkoly státní správy; spadá sem též vláda Čs. republiky.

Pojem »vydávání ve veřejný posměch« dle §u 491 tr. zák. předpokládá sesměšňování osoby způsobem, ve veřejném mínění ji snižujícím.

(Rozh. ze dne 14. června 1924, Zm II 137/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského soudu v Opavě ze dne 29. prosince 1923, pokud směřovala proti výroku, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle §u 488 tr. zák. a článku V. zákona ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z roku 1863. Naproti tomu vyhověl zmateční stížnosti, pokud napadla výrok, jímž byl stěžovatel uznán vinným též přestupkem podle §u 491 tr. zák. a článku V. zákona ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z roku 1863, rozsudek v tomto výroku zrušil a sprostil obžalovaného podle §u 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přestupek podle §u 491 tr. zák. a článku V. zákona ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z roku 1863, spáchaný prý tím, že dne 21. června 1923 večer ve V., viniv československou vládu veřejně a před více lidmi, že poslance Baerana nevinně zavřela, by byl úplně bezmocným, vydával ji ve veřejný posměch.

Důvody:

Po věcné stránce (čís. 9 a) §u 281 tr. ř.) dovozuje stěžovatel, že neměl býti uznán vinným přestupkem urážky veřejného úřadu dle článku V. zák. ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z roku 1863 (a §§ů 488, 491 tr. zák.), poněvadž prý vláda, proti níž jeho výroky směřovaly, není veřejným úřadem ve smyslu tohoto zákona; za veřejný úřad dlužno prý pokládati pouze skupinu úředníků, tvořící úřední místo, jež zaujímá

v organisaci a instančním pořadí státních úřadů pevné místo jako jednotný úřad s určitým oborem působnosti — naproti tomu prý »vláda«, pojata abstraktně jako soubor vládní moci ve státě, a konkrétně — jako sbor představitelů této nejvyšší moci — sbor ministrů — v žádném případě není úřadem (instancí), nýbrž nejvýše orgánem státní moci, činným k splnění státních účelů. Poněvadž článek V. zák. z r. 1862, čís. 8 neuvádí vládu jako předmět zvláštní ochrany článku V. a za veřejný úřad ji pokládati nelze, schází prý vůbec potřebná obžaloba. V tom spatřuje zmateční stížnost také zmatek dle čís. 9 c) Šu 281 tr. ř. Avšak se zmateční stížností nelze souhlasiti. Veřejnými úřady ve smyslu článku V. uvedeného zákona (stejně také podle Šu 76 tr. zák.) dlužno rozuměti orgány státu, zemí, okresů a obcí, které, jsouce na venek vybaveny mocí rozhodovací a nařizovací, trvale jsou organisovány, by plnily v okruhu místní a věcné příslušnosti úkoly státní správy. K takovým orgánům patří nesporně i vláda — sbor ministrů, s ministerským předsedou v čele, — uváží-li se, že jest jako nejvyšší orgán vládní moci trvale organisována předpisy §§ 70—84 ústavní listiny z 29. února 1920, čís. 121 sb. z. a n., že jest vybavena mocí rozhodovací a nařizovací (§ 80 a 84 ústavní listiny) a že má přesně zákonem vytčený obor působnosti (§ 81 ústavní listiny). Jako veřejný úřad požívá vláda (ministerská rada) samozřejmě také ochrany článku V. cit. zák., takže obě námitky zmateční stížnosti jsou zcela bezpodstatné. Budiž jen mimochodem podotčeno, že pro uplatňování důvodu zmatečnosti čís. 9 c) Šu 281 tr. ř. není tu základního předpokladu tohoto zákonného ustanovení, totiž výroku soudu, že zde není nutné (veřejné nebo soukromé) obžaloby, na jehož podkladě byla by zmateční stížnost teprve oprávněna dovozovati, že výrokem tím byl porušen zákon. Bylo proto zmateční stížnost, pokud čelí proti výroku, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle Šu 488 tr. zák. a článku V. zákona ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z roku 1863 jako neodůvodněnou zavrhnouti.

Opodstatněna jest však stížnost, pokud dle čís. 10 Šu 281 tr. ř. namítá, že obžalovaný neprávem byl odsouzen kromě pro přestupek Šu 488 tr. zák. také pro ideálně souběžný přestupek Šu 491 tr. zák. Pojem vydávání někoho ve veřejný posměch podle Šu 491 tr. zák. předpokládá, že závadný výrok, ať již obsahem, ať formou, buď všeobecně neb uváděje určité okolnosti, sesměšňuje osobu, proti níž čelí, způsobem, ve veřejném mínění ji snižujícím. O takovém sesměšňování nelze však v tomto případě mluvit, čemuž nasvědčuje i ohlas, kterýž stěžovatelův výrok dle zjištění napadeného rozsudku vyvolal v obecnstvu, byť i účinek hanlivého výroku sám o sobě pro skutkovou podstatu Šu 491 tr. zák. nebyl rozhodujícím. Pokud stěžovatel obsahem svého výroku vinil vládu z postupu nezákonného a nečestného způsobem, který byl s to, ji ve veřejném mínění v opovržení uvést i snížit, bylo jeho jednání s hlediska trestního zákona úplně postiženo již tím, že bylo podřaděno pod ustanovení Šu 488 tr. zák. Současné podřazení pod ustanovení Šu 491 tr. zák. příčí se zákonu a činí dotčenou část rozsudku s hlediska čís. 10 Šu 281 tr. ř. zmatečnou, pročež bylo odsuzující vý-

rok v tomto směru zrušiti a obžalovaného co do přestupku dle Šu 491 tr. zák. z obžaloby sprostiti.

Čís. 1675.

Průtahy dlužníkovy v návrhu na zavedení vyrovnacího řízení nebo vyhlášení úpadku (§ 486 čís. 2 tr. zák.) jsou jen tehdy nezávadnými, omezuje-li se dlužník na takové úkony, jeho jmění se dotýkající, jimiž se ani nezmenšuje kvóta, jaké by se dosavadním věřitelům dostalo, kdyby jmění dlužníkovy bylo ihned použito k uspokojení těchto věřitelů, ani nevydává se nový věřitel nebezpečí, že dostane menší úplatu, než úplné zaplacení.

Při odsouzení pro přečin Šu 486 čís. 2 tr. zák. nelze vysloviti ztrátu práva volebního ani, byl-li čin spáchán z pohnutek nízkých a nečestných.

Veřejný zájem není důvodem odepření podmíněného odsouzení podle Šu 1 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 16. června 1924, Zm II 32/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 4. prosince 1923, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle Šu 486 čís. 2 tr. zák.; vyhověl však odvolání z výroku, jímž byl zamítnut návrh obžalovaného, by mu povolen byl podmíněný odklad trestu, zrušil rozsudek nalézacího soudu co do tohoto výroku a soudu nalézacímu nařídil, aby po provedeném šetření znova rozhodl o návrhu obžalovaného na podmíněné odsouzení. Podle Šu 290 tr. ř. zrušil současně rozsudek nalézacího soudu ve výroku, jímž vyslovena byla u obžalovaného ztráta práva volebního, jako zmatečný.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje důvod zmatečnosti dle čís. 10, správně dle čís. 9 písm. a) Šu 281 tr. ř., popírajíc, že nejde při skutku obžalovaného o trestný čin, k pravomoci soudů příslušející, a domáhajíc se sprostění stěžovatele z obžaloby. Pokud dovozuje, že úpadek stěžovatelův jest následkem nepříznivých hospodářských poměrů, zejména stávek horníků a poklesu cen, jsou vývody její bezpředmětnými. Neboť napadený rozsudek nečiní stěžovatele zodpovědným za nedbalé přivodění nezpůsobilosti k placení, nýbrž uznává stěžovatelé vinným toliko, že poškozoval své věřitele tím, že, jsa si vědom své nezpůsobilosti k placení, nové dluhy dělal a dluhy splácel, aniž navrhl včas zahájení vyrovnacího řízení nebo vyhlášení úpadku. Stížnost neběře v pochybnosti formální bezvadnost skutkových zjištění, že obžalovaný musel věděti, že si tudíž byl vědom toho, že jest značně předlužen, již dávno před žádostí o zavedení vyrovnacího řízení, a že přes to činil dále až do druhé polovice listopadu 1922 objednávky, tedy dluhy. Nepříčí se správnému výkladu zákona, odvozuje-li nalézací soud ze stavu pře-